

Kokkuvõtte teemal: Talvised tööd mesilas. Valmistumine kevadeks. Ülevaade Talviselt Vabariiklikult Mesinike teabepäevalt 11.02.2012 Põltsamaal.

Aeg ja koht: Elva Mesinike Seltsi õppepäev Elvas, Pargi tänav 34, 18.veebruari 2012

Lektor: Tõnu Hiimäe, Lektorileping PR-8-1.4-32

Teemad: 1. Talvised tööd mesilas.
2. Valmistumine kevadeks.
3. Ülevaade Talviselt Vabariiklikult Mesinike Teabepäevalt 11.02.2012 Põltsamaal.

Talv on mesilas rahulik aeg. Aga siiski on soovitatav mesinikul vahevahel tiir peale teha mesilale kontrollimaks, kas tarudega on kõik korras. Ega karu, nugis, hiir või mõni paha inimene pole kurja teinud. Olenevalt ilmadest veebruari lõpus – märtsis võib ettevaatlikult peenema voolikuga kuulama minna mida mesilased räägivad. Normaalselt talvituva pere sumin on ühtlane, nõrk. Kui suminast kostub üksikuid tugevamaid pirinaid, viitab see sellele, et osadel mesilastel on pärasool täis. Olenevalt ilmast ja tervislikust seisukorrast õiendatakse oma häda kas tarust väljas või siis tarus ära. Kuivade puulehtede sahin viitab sellele, et peres napib söögipoolist. Siin peab mesinik eelmise aasta meekärjega, pudersöödaga või äärmisel juhul suhkruisurupiga appi minema.

Enne arvatavat puhastuslendu peab kuuseoksad, eterniitplaat või valge vahariie lendla eest ära võtma ja lennulaud suveasendisse pöörama. Samuti ka traatkonksu ja ämbriga kõik tarud läbi käima ning lennuavad surnud mesilastest ja tarulangetisest puhtaks rookima. See annab ka esimese kindlama informatsiooni tarus valitsevast olukorrast. Kui langetis on kuiv ja teda pole eriti palju, siis tundub perega kõik korras olevat. Kui langetis on aga kokkuklee

punud ja niiske ning hallitanud viitab see sellele, et tarus on liiga niiske. Koht mõtlemiseks mis valesti tehtud. Üsikus suuremad kärjetükid ja rindkereta mesilaste laibad langetises annavad tunnistust sellest, et tarus tegutseb või on tegutsenud hiir. Valge mannataoline puru räägib sellest, et osa mesilaste sööta on kristalliseerunud ning peret võib ähvardada kevade poole söödapuudus.

Hiire puhul on otsus üks – surm mürgi või lõksu läbi. Lõksu puhul lamavtarus on see soovitatav kinnitada peene kruviga taru kaugemasse nurka taru põhja külge, et halvasti lõksu jäänud hiir om rabelemisega eriti palju mesilasi ei häiriks.

Nüüd on veel viimane aeg rahulikult vana inventari korrastada, uusi raame, kärjekaste, vahelaudu, magasine, lennulaudasid ja ka uusi tarusid teha. Varsti enam selleks aega ei jätku. Ja muidugi kirjandust ei tohi unustada. Sealt on palju juurde õppida ja vana meelde tuletada.

Ülevaates Talviselt Vabariiklikult Mesinike Teabepäevalt 11.02.2012 Põltsamaal sai igast kaheksast ettekandest tehtud lühikokkuvõtte, mis on lisatud aruandele.

Ülevaade Talviselt Vabariiklikult Mesinike teabepäevalt 11.02.2012 Põltsamaal

Tolmeldamine. Mida peab mesinik teadma tolmeldamisest. Lektor Ants Bender.

- Väga paljud taimed vajavad õietolmu kandjaid.
- Eestis on kas tuultolmlejad või putuktolmlejad taimed. (Vesi võib olla ka tolmeldaja) Nahkhiir on banaaniel tolmuandjaks.

- Tänu mesilastele on õlikultuuride saak suurem ja täiuslikum.
- Meemesilane ei tolmanda lutserni (maakimalane).
- Kimalse pere maksis 800 eek-i Hoööandist.
- Punane ristik hea õietolmuandja.
- Meesmesilase suise (noka) pikkus veidi üle 6 mm.
- Raps annab ca 50 kg mett hektarilt, valge mesikas ca 300 kg hektarilt.
- Meemesilase lennuraadius ca 2 km, efektiivsus ca 500 m.

Õhusaaste situatsioonist Eestis ning selle mõjust mesilastele ja korjetaimedele. Lektor Erik Teinema.

- Inimtekkeline päritolu.
- Mõju inimese tervisele.
- Osoonikihile.
  - Eesti on mõõtjaamadega kaetud. Saastatumad piirkonnad on Tallinn ja Kohtla-Järve.
  - Õhk on pidevas liikumises – pidev mõõtmine.
  - Kirde-Eestis raskemetallide sisaldus õhus suur.
  - Ületamisi normist esineb linnades peente osakeste osas ja Ida-Virumaal vesiniksulfiidi osas.
  - Välisõhu probleemid Tallinnas ja Kohtla-Järvel.
  - Enamus saasteainete tasemed kõrgemad talvel ja kevadisel perioodil – kütmine.
  - Võimalik mõju mesindusele – pole Eesti piisavalt uuritud, aga võib põhjustada organismi loomuliku käitumise hälbeid. Või siis erinevate ainete koosmõju.

Sissejuhatus mahemesindusse. Lektor: Aili ja Tõnis Taal

- Jaht.
- Metsamesindus.
- Lihtsalt mesindus.
- Mahe e. Ökomesindus.
- Linnamesindus.

Nõuded paika pandud määrusega Nr. 834/2007 28. juuni 2007 (üldosa).

Mahemesinikke on Eestis praegu 4; Taotlejaid – 400; mahemesinikke Lätis - 12 000.

Pinnase saaste ja taimekaitse mõju mesindusele. Lektor: Reet Karise.

Mulla saaste. Taimkaitse ja mesindus. Eestis kasutuses domineerivad herbitsiidid.

1. Puutemürgid e. kontaktmürgid.
  2. Süsteemsed mürgid
  3. Söötmürgid.
  4. Hingamismürgid.
  5. Kitsa valivusega preparaadid.
  6. Laia valivusega preparaadid
    - Pestitsiidide jäägid jäävad mulda.
    - Paljud mürgid ei lagune ka aja jooksul (apistan).
    - Mullas olevad bakterid sureva.
    - Mulla aktiivsus väheneb.
- Peale Ranrupi kasutamist mürgid säilisid mullas veel 2 aastat. Väga püsiv aine.
  - Pritsimiseks tuulevaikne ilm.

- Tolmeldajad ei tunneta pestitsiidide jääke nektaris ega õietolmus – nad ei oska vältida mürgiseid õisi, kus korraga mitmeid jääke, vaid külatavad neid.
- Väga madalad mürgikogused nõrgestavad füsioloogiliselt nii vastseid kui ka valmikuid – need muutuvad vastuvõtlikuks haigustele.

Pestitsiidide jäägid mõjuvad:

1. Korjemesilase tervisele, tööjõudlusele.
  2. Eemale peletada – toidupuudus
  3. Tööjaotusele.
  4. Korjetegevusele, õppimisele, navigeerimisele.
  5. Perede arengule.
  6. Pesakaaslaste äratundmisele.
  7. Tolmeldajate arvukuse langus pestitsiidide otsese ja kaudse mõju tagajärjel.
- Haisvat mesilast ei lasta tarru valvurite poolt – taru ees maas.
  - Vähemalt 5 päeva ei või mesilased minna mürgitatud põllule.
  - Nektaris ja õietolmus püsivad mürgid kauem, eriti nektaris.
  - Fastac on närvimürk.
  - Apistan – väga keskkonnaohtlik, pikajaline toime. Põhjustab muutusi veres, tekivad nahapõletikud.
  - Bayvarol – rasvas lahustuv – ligi kuu aega veel jääke. Kahjulik ka koerale ja lehmale.

Pestitsiidide ja nende jääkide mõju mesinikule.

- Jäägid aedviljades. Mitu jääki korraga.
- Tsitruselised ühed mürgitatumad (viinamari, apelsin, banaan,...).
- DDT jäägid ikka veel võis, piimas, munades.
- Pestitsiidid mõjutavad meie immuunvõimet, tekitavad vähki, mõjuvad närvisüsteemile, sigivusele.

Vähendada intensiivpõllumajandust.

- Mürgijäägid rapsiõlis.

Mesilasperede talvitumise olukorra hindamine ja tarulangetise seireanalüüside kogumisest 2012. a. kevadel. Mesilasperede kadude hindamise seireprogramm. Lektor: Arvi Raie.

Talvitumisel ilmastiku mõju suur! – temp. Talvel, hilja sügisel, kevadel.

Tähelepanek!

- Soe aprill – suuremad talvekaod järgmisel talvel.
- Varajasem aktiivsuse periood.

Kuidas tagada hea ellujäämine?

- Hea kvaliteediga talvesööt õiges kohas.
- Pole kaanetatud talvesööta.
- Ei sisalda lehemett.
- Ei sisalda kristalliseunud mett.
- Suhkru söötmine.
- Hea õietolmuga taimed.
- Kolmeastmeline varroaravi: kevadl, august, oktoober.

Kevadise tarulangetise seire 2012.a.

- Proovide võtmine 01.märts – 30.aprill
- Uuringud mesinikele tasuta.
- 1 proov = pool klaasitäit = 3 tikutopsitait.
- Proov hoia kuivas pimedas.

Ravi:

- Loputa suu ja limaskestad.
- Anna väike annus vett juua.
- Aktiivsüsi ei ole näidustatud.
- Oksendamine on vastunäidustatud.
- Transpordi haiglasse.
- Kui satub silma, siis kõigepealt loputa 15-30 minutit.
- Tegutse kohe – pärast haiglasse.

Kuumarabandus.

Esmaabi:

- Vii jahedasse.
- Rohkelt jahedat juua.
- Väldi liikumist.
- Tugev peavalu, oksendamine, teadvushäire – kutsu kiirabi.

Põletused.

I aste – naha pindmine kahjustus.

II aste – villid, haavad (kahjustus piirdub nahaga).

III aste – haavad ulatuvad nahast sügavamale.

Esmaabi:

- Jahuta põletatud kohta.
- Valuravi.
- Rohkelt juua.
- Haavad siduda õhkuläbilaskvalt.
- Põletushaigel hakkab varsti külm, katta soojalt.

Mürgitusinfo: 16662

Ülevaade Põhja- ja Baltimaade Mesindusnõukogu aastakoosolekust ja teaduskonverentsist 03.-05.02.2012 Riias. Lektor: Aleksander Kilk

Tegutseb juba üle 30 aasta,

- Algul skandinaaviamaad, hiljem lisandusid ka Baltimaad.
- Eestlased liitusid 1996. a.
- Läti ja Leedu 2001. a.

Järgmise aasta konverents toimub Norras.

Räägiti:

- GMO mõju taimedele ja mee tootmisele.
- Lätlased – karude teema – et makstaks karude lõhkumised kinni.
Lätis karude arv – 30-50
Eestis ca 700
Soomes 800-1200
- Mesilasi on puudu, et saagikust tõsta.
- Koostöögruppide loomine ja laiendamine eri maade vahel.
- Mesilashaigused ei vali riigipiire.
- Teistel maadel märgistus „Parim enne...” puudub. Mesinik ise vastutab oma mee kvaliteedi eest.
- GMO õietolm mees kahjustab mee mainet ja rikub mee turustamise võimalusi, tekitab mesiniku allakäigu. Otsus: GMO taimi mitte kultiveerida!

Mesindusprobleemid Euroopas:

- Suur suremus
- Haigused

- Tolmeldajate vähesus

Teaduskonverentsi põhiteemad:

- Varroatoos, selle mõju mesindusele, kaasnevad viirushaigused, mesilaste kadumine ja perede hukkumine.
- Mesilased – tolmeldajad.
- Mesinduse tasuvus.
- Mesindusprojektid Nigeerias, Vietnamis.
- Euroopa haudmemädanik Norras 2010-2011. Hävitati 1250 mesilasperet.
- Haigusi tekitab ka ehitusstress. Hiinas kompenseeriti 185 eurot pere kohta ja 75% uue inventari maksumusest.
- Seebikivi kasutamine mahemesinduses ei ole lubatud.

EML tegevus lähiajal:

- Ekskursioonid: 1. Läti-Leedu – august
2. Soome – enne jaanipäeva
- Tõhustada EML tegemisi.
- EML tegevjuhi palkamine kontoris.
- Koostöö Põllumajandusministeeriumiga.